

1988, 28. prosince – *Prohlášení představitelů československých nezávislých iniciativ (za VONS podepsána Anna Šabatová a Ladislav Lis) k jednání se zástupci Obvodního národního výboru v Praze 3 o uskutečnění manifestace ke Dni lidských práv.*¹

Dne 22. prosince 1988 došlo k jednání zástupců našich iniciativ, Miloše Hájka a Ladislava Lise, s pracovníky odboru vnitřních věcí Obvodního národního výboru v Praze 3. Tito pracovníci sdělili našim zástupcům, že pořádání akcí, jako bylo setkání ke Dni lidských práv na Škroupově náměstí v Praze na Žižkově, je do budoucna v Praze 3 nežádoucí. O tomto jednání informovalo zcela nepravdivě Rudé právo a další sdělovací prostředky. K těmto skutečnostem vydáváme následující prohlášení:

Dne 1. 12. 1988 obdrželo ONV v Praze 1 naše oznámení o tom, že ve výroční den Všeobecné deklarace lidských práv, tj. dne 10. 12. 1988, uspořádají naše iniciativy setkání ke Dni lidských práv.²

Vedoucí odboru vnitřních věcí ONV v Praze 1 JUDr. Eva Baráková vydala dne 5. 12. rozhodnutí, jímž se toto setkání zakazuje. Tento zákaz jsme odmítli jako protiústavní. Aniž jsme se zřekli záměru pořádat v budoucnu setkání na Václavském náměstí, uzavřeli jsme dohodu: se souhlasem ONV v Praze 3 se setkání uskutečnilo na Škroupově náměstí na Žižkově. Chceme však zdůraznit, že během jednání, která na NVP³ a ONV v Praze 3 setkání předcházela, nebyly stanoveny žádné podmínky politického charakteru: tj. nebylo stanoveno, jaký obsah mají mít přednášené projevy, jaká mají být hesla na transparentech apod. A nejen to: pracovníci národních výborů nekladli v tomto směru na naše zástupce žádné požadavky. Úmluva se týkala výhradně místa a doby setkání, požární a zdravotní služby a zajištění veřejného pořádku. V této souvislosti se ONV pro Prahu 3 a přítomný náčelník DI VB zavázali, že zabezpečí, aby prostor Škroupova náměstí a jedné přilehlé ulice byl vyklizen od parkujících aut. Tyto dohodnuté podmínky obě strany splnily.

Mimo rámec této úmluvy projevovaly však státní orgány malé pochopení pro nezávislé setkání: Příslušníci SNB zadrželi a předvedli v předvečer Dne lidských práv dva pořadatele, kteří pomocí letáček informovali o změně místa a doby setkání. Rovněž na Václavském náměstí, v době původně oznámené, vyháněli naše pořadatele a nedovolovali jim oznamovat příchodům, že setkání je na Škroupově náměstí, znemožnili napojení zvukové aparatury na síť.

Při jednání dne 22. 12. 1988 nepadlo ani slovo o tom, že by nezávislé iniciativy nedodržely podmínky, k nimž se zavázaly. Tvrzení Rudého práva a dalších sdělovacích prostředků jsou v tomto směru zcela lživá.

Za nehoráznost považujeme dovolávat se platnosti zákona na ochranu republiky, jak to činí autorka článku v Rudém právu, když cituje dopis jednoho čtenáře. Pokud nejde o zákon z roku 1923, má autor tohoto trapného nesmyslu zřejmě na mysli „zákon na ochranu lidově demokratické republiky“ (zákon č. 231/48 Sb., který je od roku 1950 neplatný) – tuto smutně proslulou „justiční“ základnu společnosti, podle níž byly inscenovány politické procesy, jejichž důsledkem byly popravy a žalářování desetitisíců nevinných lidí.

Jedinou výhradou pracovníků ONV v Praze 3 vůči setkání na Škroupově náměstí byly údajné hlasy občanů, kteří se cítili tímto shromážděním pobouřeni. Toto tvrzení nebylo nijak doloženo. Naopak, z naší zkušenosti vyplývá široký pozitivní ohlas veřejnosti, nevyjímaje občany Žižkova.

Stanovisko odboru vnitřních věcí ONV v Praze 3, vyjádřené v zápisu o jednání s našimi zástupci dne 22. 12. 1988, že „pořádání obdobných akcí bude do budoucna na obvodě Prahy 3 nežádoucí“, je v hrubém rozporu s čs. ústavou, a to s jejím článkem 28, zaručujícím svobodu projevu, resp. slova, svobodu shromažďovací a svobodu pouličních průvodů a manifestací.

Jak uvedli v dokumentu Charty 77 č. 59/88 – jedné z podepsaných iniciativ – její mluvčí, je třeba hledat příčiny rozhodnutí státních orgánů povolit nezávislé setkání na Škroupově náměstí především „ve statečnosti tisíců lidí, kteří vyšli dne 21. srpna

a 28. října do ulic“ a rovněž „v příznivé mezinárodní situaci“.⁴ Lidé, obzvláště pak mladí lidé, kteří působí v našich iniciativách a kteří s nimi sympatizují, jsou nyní hluboce rozhořčeni změnou postoje mocenských orgánů a jsou rozhodnuti nadále využívat svých ústavních práv včetně svobody shromažďovací. Nezávislá setkání chtějí pořádat dále, a to i na tradičních místech, včetně Václavského náměstí.

Za České děti: Petr Placák

Hnutí za občanskou svobodu: Rudolf Battěk

Chartu 77: Stanislav Devátý, Miloš Hájek a Bohumír Janát

Nezávislé mírové sdružení – iniciativu za demilitarizaci společnosti: Jan Chudomel, Jana Petrová, Miloš Zeman

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných: Ladislav Lis a Anna Šabatová

Informace o Chartě 77, r. 11, 1988, č. 22, s. 3–4.

POZNÁMKY

- ¹ Prohlášení bylo zasláno na vědomí odboru vnitřních věcí ONV v Praze 3, odboru vnitřních věcí Národního výboru hl. m. Prahy, Rudému právu a ČTK.
- ² Dopis představitelů československých nezávislých iniciativ z 29. 11. 1988 obsahující ohlášení manifestace ke Dni lidských práv adresované ONV v Praze 1, dokument č. 1194.
- ³ Národní výbor hlavního města Prahy.
- ⁴ Toto prohlášení mluvčích Charty 77 Stanislava Devátého, Miloše Hájka a Bohumíra Janáta ze 16. 12. 1988 viz in: CÍSAŘOVSKÁ, Blanka – PŘEČAN, Vilém (eds.): *CHARTA 77: Dokumenty 1977–1989*, sv. 2, Praha 2007, s. 1057–1058.